

Wstęp

Krytyka aktualnie dominującej formacji kulturowo-gospodarczej jest wpisana w jej żywotność i dynamikę od jej osiemnastowiecznych początków. Jednak od ponad 50 lat — w szczególności w środowiskach naukowych i pozarządowych — wzrasta obawa, że bez planowanych, głębokich transformacji będziemy coraz bardziej tracili zdolność rozwiązywania kluczowych dla naszej egzystencji i mocno ze sobą splecionych problemów, takich jak:

- degradacja środowiska naturalnego i warunków życia na Ziemi;
- koncentracja kapitału, deprecjacja pracy, wzrost nierówności i marginalizacja roli państwa jako regulatora rynku;
- polityczna instrumentalizacja i stygmatyzowanie mniejszości;
- marginalizacja roli obywateli i społeczności lokalnych, czemu towarzyszy prywatyzacja publicznych i wspólnotowych zasobów.

Wzrost zainteresowania również w sferach publicznej i politycznej owocuje masą publikacji, deklaracji, paktów. Sytuacja jednak, pomimo półwiecznego zaangażowania głównie środowisk naukowych i pozarządowych, ulega stałemu pogorszeniu. Wypowiedziom trafnie stawiającym diagnozę, wskazującym na przyczyny, wyrażającym poczucie winy, frustrację spowodowaną świadomością dewastacji i nieodwracalnością katastrofy, brakuje pracy nad systematycznym wykorzystaniem posiadanej wiedzy i umiejętności do wprowadzania zmian oddalających katastrofę. Dlatego autorzy niniejszego tomu podjęli wyzwanie zmierzania się z kwestią przekładu idei postwzrostu na zgodne z nim projekty działań i rozwiązania.

Zachęcamy również do sięgnięcia po wcześniejszą, bliską tematycznie publikację redagowaną przez Krzysztofa Łukasiewicza, Jacka Schindlera i Hannę Schudy *Pomiędzy wzrostem a katastrofą. Identyfikacje i analizy* oraz do zagłębienia na stronę <https://postwzrost.pl/>.

Redakcja